

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, kedd 1910. október 11.

231 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor. Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes számon árak helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A gyomor politikája.

A husdrágaság most a legaktuálisabb politikai kérdés. Ez a legkézenfekvőbb szükséges jó s ezért száll most sikra, egymással versenyre kelve utca és parlament.

Bennt ékes dikciókkal, interpellációkkal igyekeznek elintézni ezt a fontos társadalmi kérdést, az utca pedig feltárja korgó gyomrát s annak vészes hangja mellett követeli a husinség megszüntetését kormánybeavatkozással.

Mert lehet a husdrágaságon enyhíteni. Olcsóbbá tehetjük eme elsőrendű szükségleti cikket, csak épen meg kellene nyitnunk azokat a vámsorompókat, melyeket keleten az állattenyésztés érdekében annak idején felállítottunk, vagy pedig engedélyeznünk kell a kínálkozó olcsó és amellet kintünő argentinai hus behozatalát.

A vámsorompók felállítása mindannak védelmére, ami honi, jogos és indokolt. De sem nem jogos, sem nem indokolt, a védvámrendszerrel az ország nagyobb részét kiéhezteni, vagy ami még rosszabb, kiuzsorázni. Mert az, ami most történik ebben az országban a huskérdésben, az nem a normális fejlődés okozta, hanem a tulhajtott nyereségvágy, mely olyan árakat kér az általa tenyésztett állatokért, amely árak nem felelnek meg a nemzetközi konjunkturák mai állásának.

A magyar állattenyésztők, hízalók, elbizakodva abban a faktumban, hogy az országban konkurens húst hozni fizikai lehetetlenség, oly árakat követel, minden közelebbi indokolás nélkül, amely árak nem felelnek meg, még a mai devalvált pénzérték korszakában sem ellenértékének.

Ebben a kérdésben tehát csakis kormányintézkedés segíthet. Mert csakis a kormányuk áll hatalmában a felállított sorompókat, ha nem is véglegesen, de legalább, míg az árak redukálódnak, ideiglenesen felemelni. Csakis parlamentáris határozattal lehet az argentinai hus behozatalát engedélyezni s így a húst olcsóbbá, könnyebben hozzáférhetővé tenni, a verseny, a szabad verseny engedélyezésével.

Bécsben, a kétségbeesett lakosság, az argentinai hus érdekében hatalmas felvonulást rendezett, melyen mintegy háromszázezer ember vett részt. Az ily tömeges akaratnyilvánulások, mindenkor megtették hatásukat. Mennél kevésbbé téveszthetik el céljukat az esetben, mikor háromszázezer husra éhes gyomor korgásával akarták bizonyítani, hogy a kormányoknak ügyelniük kell arra, a kihatásában veszedelmes szimfónikus hangversenyre is, melyet egy ország lakosságának éhes gyomra rendez tiszteletükre.

Ausztriában meg is lesz a hatása a tömegek ilyen akaratnyilvánulásának és semmi befolyás, semmi hatalom vissza nem tarthatja a

kormányt attól, hogy az olcsó argentinai hus behozatalát engedélyezze. A mi népünk azonban lethargiájából nem tud felébredni. Az benne marad, míg csak a korgó gyomor egyoldalú politikája meg nem öli s még haldoklásában sem meri majd kinyitni a száját, hogy emberi jogainak érvényesülését kérje.

Mi csak verekedni tudunk. Kérni, könyörögni más nemzetek fiainak tulajdonsága. De ezt nemcsak mi tudjuk, hanem tudja a magyar kormány is s éppen sem nem okos, sem nem politikus arra várni, míg a nép erőszakhoz nyul. Az ilyen társadalmi forradalmak mindenkor radikális rendszabályok életbeléptetését szülik, amely rendszabályok az illető ország fejlődésének kerékkötői.

Ne várjunk tehát addig, míg a nép erőszakkal jut ahhoz az olcsó hushoz, melyet parlamenti, kormányintézkedéssel is olcsóbbá tehetünk, hanem pártatlanul s az ország érdekében cselekedve úgy segítsünk, hogy a sorompók ideiglenes felemelésével, az argentinai hus behozatalának engedélyezésével, az egészséges versenynek utat nyitunk.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hírek.** Derencin Xavér rendőrigazgató szabadságáról visszatérve, átvette a rendőrség vezetését.

Schmiermund Ernő posta- és táviró-főfelügyelő, a fiumei főpostahivatal főnöke tegnap kezdte meg három heti szabadságát.

— **Házasság.** Kerényi Andor, helybeli máv. osztálymérnökségi mérnök eljegyezte Balpataky Ilona kiasszonyt, Balpataky Zsigmond fiumei állomásfőnök, máv felügyelő leányát.

Budai Károly, a De la Ville szálló tulajdonosa október huszonkettedikén vezeti oltárhoz Popescu Juliska kisasszonyt, özv. Popescu Trajanné leányát.

— **A mai esküdtzéki tárgyalás.** Katalinich Valentint, a Danubius hajógyár munkását, július hetedikén este, mint akkor részletesen megírtuk, a halcsarnok mögötti két raktárépület között megtámadták. A négy támadó, a mítsem sejtő munkást megragadva rákiáltott hogy adja oda a pénzt. Katalinichnek ideje sem volt a védekezésre, mert a támadók megröghanták a megrémült embert s balzsebéből kivették nyolcvanhat fillér készpénzt és tizenkét fillér értékű zsebkését. A rablás természetesen nem ment du'akodás nélkül s a támadók a szerencsétlen munkást agyba-föbe verve elfutottak. A nagy lármára azonban figyelmes lett a Maitich cég közelben tartózkodó három munkása, névszerint Malvassa Rade, Malvassa Mihály és Gherba Emanuel, akik a hang irányába futottak. Mikor a helyszínre értek, látták, hogy három egyén a rakodópart felé fut. Rövid tanácskozás után utánuk eredtek s sikerült nekik a támadók közül egyet elfogni. Az elfogott rablót aztán a legközelebbi rendőrnek adták át, aki viszont a rendőrségre kísérte, ahol letartóztatták. Kihallgatásakor bevallotta, hogy Arghilera József huszonhét éves délamerikai coccimboi illetőségű spanyol alattvaló, a terhére rótt bűncselekményt azonban tagadta.

A rendőrség ezután az ügyészség börtönébe kísérte át Arghilerát, aki ellen rablás büntette miatt tett feljelentést. Az ügyészség a vizsgálat befejezése után Arghilera ellen rablás büntette miatt emelt vádat.

Ma tárgyalta a támadó büntügyét a fiumei törvényszék esküdtbirósága. Az esküdtszék megalakítása s a vádirat felolvasása után kihallgatták Arghilera Józsefet, aki a vizsgálat folyamán tanusított tagadó magatartása mellett ma is megmaradt. A bizonyítási eljárás során kihallgatták a már előbb említett három tanut, akik őt a tett elkövetése után elfogták, a vádlott azonban most is makacsul tagadott. Pázmány Jenő dr. ügyvéd védőbeszéde után az esküdtek rövid tanácskozásra vonultak vissza, majd kihírdették az esküdtek marasztaló verdiktjét. A törvényszék erre a vizsgálati fogság beszámításával egy évi elzárásra s büntetésének kitöltése után az ország területéről való kitoloncolásra ítélte.

— **Közöny a szaktanfolyamok iránt.** Megírtuk, hogy a fiumei kereskedelmi- és magántisztviselők egyesülete az idén is több szaktanfolyamot akart rendezni s felszólította tagjait, valamint az érdeklődőket, hogy október tizedikéig minél számosabban iratkozzanak be. Ma zárult le a jelentkezés határideje, mely az egyesület vezetőségére kellemetlen meglepetést hozott. A tanfolyamokon ugyanis oly kevesen jelentkeztek, úgyhogy a kurzusokat a jelentkezők gyér száma miatt nem lehet megnyitni. A tagok közönye annyival is inkább elszomorító, mert az egyesület fáradozása és áldozatkészsége kárbavesz s a továbbképzésre való kedvező alkalmat a tagok elvesztik. A részvétlenség ezuttal is igazolja, hogy nálunk csak az iskola padjaiban szokás kisebb-nagyobb szorgalommal tanulni s mihelyt az iskola porát lerázzák magukról, feleslegesnek tartanak minden további kiképzést s arról többé hallani sem akarnak.

— **Esernyővel a rendőr ellen.** A harminckilences számú vasuti raktár közelében szolgálatot teljesítő rendőr szombaton este kilenc óra felé észrevette, hogy egy polgári ruhába öltözött egyén közeledik feléje. A rendőr, minthogy a pályaudvar területén idegenek nem közlekedhetnek, igazolásra s távozásra szólította fel ismeretlen. Az illető erre elmondotta, hogy ő Reiecsics István negyvenkilenc éves vasuti alkalmazott s most megy egyik órházhoz, hogy szolgálatát újból átvegye. Természetesen a rendőr a vasutas előadását nem hitte el, minthogy nem volt egyenruhába öltözve s ezért

felszólította, hogy hagyja el a pályaudvar területét. Reiecsics erre vitatkozni kezdett a rendőrrel, majd esernyőjével többször végig vágott a hatósági közegen. Időközben a tettegesség színhelyére érkezett egyik rendőrelőőr is, aki a dulakodó embert a rendőrségre kísérte, ahol letartóztatták. Megmotozásakor egyéb ingóságain kívül egy madarat is találtak nála. Vasárnap délelőtt a szolgálatot teljesítő rendőrtiszt kihallgatta a vasutast, aki beismerte tettét s csak azzal tudott védekezni, hogy a vasúti altiszt tanfolyamról jövet társával egy kocsmába ment, ahol a társaság tizenegy liter bort fogyasztott el. A rendőrség Reiecsicset átkísértette az ügyesség börtönébe s hatóság elleni erőszak büntette miatt tett ellene feljelentést.

— **Uj folyóirat.** „Kritika“ címen új magyar kritikaművészeti folyóirat indult meg pár hónappal ezelőtt Budapesten. A lapot Halasi Andor szerkeszti. Csupa fiatal, friss erő, aki dolgozik a hasábjain. A legszebb reményekkel indult meg s az eddigiek szerint meg is felelt a hozzáfűzött reményeknek. Tartalmas, nívós, minden ízében modern újság ez. Erős harci riadó minden régi, maradi ellen. Kritikája a kritikának. Már a sablonos, a hétköznapi kritikának. Amely nem más, mint csatlósa, magyarázatója a művészeteknek. És az új lap szerkesztői merészen szembeszállnak az elfogadott hírességekkel, hogy megvédjék a maguk igazát: a kritika művészetét. Mert a kritika művészet. Sok tekintetben felette áll minden egyéb művészeteknek. Mert amíg a költő, festő, szobrász alkotásában nagy tere jut az öntudaton kívül álló művészi ösztönnek, addig a kritikus mindig tudatosan alkot. Művészetének alapja mindig egy már meglévő műalkotás. Azokat az impressziókat, amiket ennek a szemlélete belőle kivált, művészi formába önteni, ez a célja művészetének. Ilyen kritikus volt Oscar Wilde; ilyen a nagy német dramaturg Alfréd Kerr, Hugo von Hoffmannsthal, Stefan Zweig. Ilyen kritikus nemzedéket akar nevelni az új folyóirat s ilyen kritikához akarja hozzászoktatni a közönséget. Ami pedig elég nehéz munka lesz. Mert a mi közönségünk nagy része még nem tud a maga szemével látni. Mindig kölcsönként szemüvegen keresztül nézi a látnivalókat és recipe szerint lát minden képet, vagy zöldnek, aszerint, ahogy a más szeme már megoldozta. Nehéz munka lesz az ellen küzdeni, de szép feladat. És ha bevállk, nagy kulturmisszió. Az új folyóirathoz igen tetszetős borítékok rajzoltattak. Előfizetési ára egy évre 6 korona, félévre 3 korona. Megjelenik havonta kétszer. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, a Rökk Szilárd-utca 27. számú házában van.

— **Az új osztrák kivándorlási törvény.** Az új osztrák kivándorlási törvényen már régóta dolgoznak. Az új tervezetet véleményezés végett megküldték a kereskedelmi és ipartestületeknek. Mint értesülünk, e testületek többsége a törvényjavaslat ellen foglalt állást, minthogy az nem fordít elég figyelmet a kivándorlás kereskedelmi részére. A tervezetet ennek következtében alighanem gyökeresen át fogják alakítani.

— **Hangverseny.** A fumei Hangverseny Egyesület szombaton, október tizenötödikén este kilencedfél órakor a Deák-szálloda nagytermében hangversenyt rendez, Haumer Hanny hárfaművész, Barera Frigyes hegedű-, Battaglia Ferenc cselló- és Cimadori Róbert pianoművész részvételével. A hangverseny műsora a következő:

1. Trio op. 33. Allegretto con moto, Scherzo és And. sostenuto allegro.
2. Porpora Miklós: (1696—17) Sonata, Grave Fuga és Aria Allegretto.
3. Haus Trnecek: Schubert Fantasie.
4. Schubert: Trio op. 99 Andante és Scherzo.
5. Parish—Aloars: Souvenir.
6. Ernst H. W.: Airs Hongroise.

— **A kikötőből.** Október 10-én érkezett: „Tirol“ osztrák gőzös Konstantinápolyból úresen. „Mária Terezia“ osztrák gőzös Alexandriából 18 láda szivarkával.

Indult: „Excelsior“ görög gőzös Trapaniba 2 0 tonna fával.

— **A Máv. teherkocsi pályázatának eredménye.** A Máv. igazgatósága szeptember 30-iki lejárattal 400 s néhány darab teherkocsi

szállítására hirdetett pályázatot. Az ilyen pályázatokon részt venni szokott 51 magyar vaggongyár komulativ ajánlatot adott be a mostani magas anyagárak és munkabéreknek megfelelő összegben. A kistarcsai Gép- és Vasútfelszerelési-gyár Rt. azonban, amelyet a saját szükségleteinek fedezésére a Budapesti Közuti Vasút Társaság rövid pár évvel ezelőtt alapított, beadott a szövetséges vaggongyárak árainál mintegy 20 százalékkal olcsóbb ajánlatot a 400 s néhány Máv. vaggon szállítására.

A meglepő pályázati eredményről beavartott körökben azt beszélnek, hogy nincsen kizárva, hogy a kistarcsai gyár a vaggongyártás terén szélesebb alapon öhajjt kísérletezni és a mostani feltűnő alacsony pályázati összeggel a vaggongyári kartellbe való felvétele iránt kopogtatott, noha a gyár — kicsi méretei folytán — 400 teherkocsi elkészítésére legalább 6—7-szer annyi időt igényel, mint az együttes vaggongyárak bármelyike. Lehet az is — így mondják —, hogy a tarcasai gyár valamelyik előkelő érdekeltje a vaggonszállítással érintett valamelyik részvény társaság igazgatósági tagságára pályázik s ezen célra szolgáló eszközzel ezen meglepő nagyarányú árnyomást választotta, amivel azonban, — lehet — hogy erősen a saját kezébe harapott, amennyiben vállalkozása anyagilag egész bizonyosan balul fog kiütni, mert a Máv. hivatott közgei kizárólagosan csak elsőrendű gyártmányokat szoktak átvenni. Ha a vaggonárak magasságát illetőleg a Máv. tájáról hanzottak is el néha megjegyzések, ezek csak a rendes kereskedelmi szokásnak tudhatók be, amelyek szerint a vevő mindig drágálja, a szállító pedig mindig olcsónak találja a szállítandó árut. S ezen okból a kistarcsai gyár olcsó ajánlata nem igen érdemi meg a komoly megilletődést.

— **Mulatságok Abbáziában.** Abbáziában ezen a héten a következő mulatságok lesznek: A Quarnero-káveházban naponként délután 4-től 7-óráig a cigányzenekar hangversenye. Ezenkívül hétfőn: a fűrdőzenekar hangversenye, kedden: a cigányzenekar hangversenye, szerdán: mozgófényképelőadás cigányzenével, csütörtökön: cigányzene, pénteken: a fűrdőzenekar hangversenye, szombaton és vasárnapon cigányzene.

A zene mindig este kilenc órakor kezdődik.

A Glacier-pavillonban naponként délután 4—7 között az olasz zenészek és énekesek hangversenyeznek.

— **Egy kasszarabló tüzérkatona.** Schwabl József tüzérkatona, aki a temesvári 4. számú tüzérezredhez volt beosztva, a hónapokban felfeszítette az ezred pénztárát és onnan jelentékeny összeget elrabolva elmenekült. A pénztárabló katona kézrekerítésére a temesvári katonai parancsnokság távirati megkeresést intézett az ország hatóságaihoz. A nyomozásban most fordulat állott be, mert Schwabl Fiuméből levelet intézett az ezredhez, melyben gunyos megjegyzéseket tesz a hatóságok munkájára, majd elmondja, hogy Fiuméba menekült. Az ezredparancsnokság megkeresésére most a fumei rendőrség is nyomozást indított Schwabl kézrekerítésére.

— **Fakereskedők és a boszniai faárverések.** Megirtuk, hogy a boszniai és hercegovinai országos kormány által tervezett faárverések rövid határideje miatt nem lehet majd felbecsülni az eladásra szánt famennyiséget és a kereskedőknek nem lesz idejük beszerezni az árveréshez szükséges tőkéket. A magyar fakereskedők és faiparosok országos egyesületének igazgató-választmánya a napokban tartott ülésében elhatározta, hogy a kereskedelemügyi és a földmivelésügyi minisztereket arra fogja kérni, hogy a boszniai faárverések elhalasztását szorgalmazza. Az igazgatótanács azzal indokolja elhatározását, hogy a magyarországi fatermelők az őszi és téli hónapokban nagyon nehezen becsülhetnék meg az árverés alá bocsájtott fát és sokkal célszerűbb lenne 1911. május havára kitzütni az árveréseket. Most ha a boszniai országos kormány ragaszkodik ahoz, hogy októberben megtartja az árverést, a magyarországi fakereskedők nem igen fognak résztvehetni az árverésen.

— **Länderbank-fiók — a Banca Popolareból.** A Länderbanknak eddig nem volt

fiókja Triesztben, bár az osztrák kikötővárossal régóta élénk üzleti összeköttetést tart fenn. A Banca Popolare szanálásával kapcsolatban most azt a hirt vesszük, hogy a Länderbank fiókjává akarja ezt az intézetet átalakítani, de ez a tranzakció csak abban az esetben létesül, ha az osztrák kormány a szanálás céljaira 2 millió koronás kölcsönt biztosít.

— **Nyersolajtüzelés az osztrák Lloyd hajóin.** Az osztrák Lloyd-társaság egyes vonalain a hajókázánokat nyersolajjal fogják fűteni. Természetesen ezt, a drága szénnel szemben nagy megtakarítással járó újítást csak oly vonalokon léptethetik életbe, amelyek megfelelő raktárak létesíthetők a nyersolajkészletek megújítására. A nyersolajtüzelést elsősorban a társaság dalmát vonalain fogják életbeléptetni. Erre nézve az előtanulmányokat már befejezték. A dalmát vonalakon szükséges nyersolaj évi mennyiségét 45,000 tonnában állapították meg. A trieszt—alexandriai vonalat illetőleg az előtanulmányok most folynak.

— **Kivándorlási forgalom Triesztben.** A kivándorlási forgalom Triesztben át — mint nekünk írják — folyó év szeptember havában a múlt év ugyane hónapjával szemben csökkent. A trieszti utasok túlnyomóan nagyobb része ismét Délamerikába vándorolt.

— **1200 millió Amerikából.** Az amerikai bevándorlási bizottság kimutatást szerkesztett azokról az összegekről, miket a bevándorlók egy esztendőben hazaküldenek. Ez az összeg a múlt évben több mint 1200 millió koronára rugott. A legnagyobb összeget, mintegy 400 milliót, Olaszországba küldték. Továbbá küldtek a bevándorlók Ausztria-Magyarországba 350 milliót, Nagybritaniába és a skandináv országokba 120 milliót, Németországba 70 milliót és a Balkán-államokba és Görögországba 25—25 milliót.

— **Vádirat a bolti tolvajok ellen.** A törvényszék holnap fogja tárgyalni Rusics Vencel és társainak büntügyét, akik mint jelentették, a Pasquali és Destrini divatruha cégtől nagyobb mennyiségű árut loptak el, melyet aztán értékesítettek. Az ügyesség vádirata szerint Rusics Vencel huszonegy éves susáki kereskedelmi alkalmazottat, aki szeptember huszonehetediké óta vizsgálati fogságban van, alapos gyanu terheli, hogy a fentemlített cégtől mintegy ezerkétszáz korona értékű árut lopott el. A szintén letartóztatott Biasina Félix huszonhárom éves voloscai illetőségű állás nélküli kereskedelmi alkalmazottat pedig, mint a vádirat állítja, büntetésének a lopott áruk eladásában segédkezett. Az ügyesség Rusicsot és Biasinát lopás büntette. Benzan Jankát és Marcegla Olgát pedig kihágásért kívánja megbüntetni.

— **Lovrana vendégei.** Az Abbazia tözsomszedságában levő Lovranát szeptember 30-ától október 7-éig összesen 112 idegen kereste fel.

— **Magyar színelőadások Zágrábban.** A zágrábi magyarok az idén is több műkedvelői színelőadást szándékoznak tartani. Az első szindarab, „A parasztkisasszony“, október 8-án már színre is került a közművelők és a többi társaságok közös színpadján. A darabban eredeti jelmezeket és díszleteket használnak a zágrábiak. November első felében Guthi-Rákosi „A Sasok“ című ötletes vígjátékát hozzák színre a zágrábiak. Ebből a darabból is már serényen folynak a próbák.

— **Véglegesítés.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a tengerészeti hatóság vezetésével megbízott Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes Hevesy Andor dr.-t, a tengerészeti hatóság ideiglenes minőségű fizetéstelen segédfogalmazóját, állásában véglegesítette.

— **Abbázia vendégei.** A szomszédos Abbázia fürdő- és üdülőhelyet január 1-étől október 5-éig összesen 38,887 fürdővendég látogatta meg. Ezenkívül 3581 átutazó is meglátogatta a fürdőhelyet, miáltal a teljes szám 42,468. Szeptember 29-étől október 5-éig a vendégek száma 643-mal szaporodott. Az október 5-én ott üdülők száma 2847 volt.

— **Gyilkosság az utcán.** A szomszédos Susákon tegnap este fél kilenckor nyílt utcán gyilkosság történt. A Lujza-uton levő Mikulicich-ház előtt két munkás Svigir Simon kla-

naci illetőségű 33 éves napszámos valami okból összeveszett Lessanti Ferenc 68 éves tornesei, olaszországi illetőségű munkással. Svigir a veszekedés hevében egy súlyos szerzővel úgy fejbévágta az öreg embert, hogy eszméletlenül terült el a földön. A járőrök rémülten siettek a földön fekvő öreg emberhez, akinek fejéből patakzott a vér. A szerencsétlen öreg öt perc múlva, anélkül hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. Holttestét a hatósági intézkedések után a tersattói temető halottasházába szállították. A gyilkost letartóztatták.

Távirat ◀ Telefon

Minisztertanács.

BUDAPEST, okt. 10. A budavári miniszterelnöki palotában tegnap délelőtt Héderváry miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, melyen a kabinet valamennyi tagja részt vett. A minisztertanácsban, mely délelőtt tíz órától délután egy óráig tartott, Héderváry gróf jelentést tett minisztertársainak Bécsben folytatott tárgyalásai eredményéről, melyet azok helyeslően tudomásul vettek. Ezután folyóügyeket intéztek el.

A törvényhozás elnökei a királynál.

BÉCS, okt. 10. A király ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta a képviselőház, majd közvetlenül utána a főrendiház elnökségét. A király a két elnökséget kegyesen fogadta s érdeklődve elbeszélgetett a politikai helyzetről.

Mánuel király és anyja Gibraltárban.

GIBRALTÁR, okt. 10. Mánuel király és az anyakirályné tegnap délelőtt partra léptek és a hajóról egyenesen a templomba mentek. A közönség tiszteletteljesen adott helyet a menekülteknek. A hajó tisztikara és legénysége a királyi családnak a hajóról való távozásakor a szokásos módon tisztelgett, majd elindult Lisszabon felé. A hajó elindulása után bevonult a portugál királyi lobogót.

Botrány a Művészházban.

BUDAPEST, okt. 10. Nagy botrány színhelye volt tegnap a Művészház, ahol Molnár Viktor kultuszminiszteri államtitkár egy gyűjtéményes festménykiállítás nyitott meg. A megnyitási ünnepség után hirtelen a helyiségben termett Deák Jenő, a Művészház elbocsátott alkalmazottja s Rózsa Miklós dr. igazgatót megtámadva, durván szidalmazta, majd földre teperte és véresre verte. A dühöngőt csak az elősiető szolgálók fékeztek meg. A kínos incidensnek a büntető járásbírósa előtt is lesz folytatása.

Lázadás az oportói fegyházban.

OPORTÓ, okt. 10. A forradalom hatása alatt az itteni börtön fegyencei fellázadtak. A lázadás elfojtására kirendelt katonák három rabot megöltek, tizenhatot pedig életveszélyesen megsebesítettek.

Megölte a felesége csábitóját.

BUDAPEST, okt. 10. Az éjjel az Alsóerdősor-utca 3. számú háza előtt András Kálmán asztalos mester kalapáccsal homlokot ütötte Mäder Istvánt, volt segédjét, aki azonnal meghalt. Andrics azért gyilkolta meg volt segédjét, mert azt hiszi, hogy ő csábitotta el a feleségét. A gyilkos azonnal jelentkezett a rendőrségnél, ahol letartóztatták.

Ujabb kolerahalálozások.

BUDAPEST, okt. 10. A belügyminisztériumhoz érkezett hivatalos jelentések szerint Magyarország területén ma nyolc újabb koleragyanus megbetegedés történt, melyek közül négy halálos volt.

Koleragyanus halász.

UJVIDÉK, okt. 10. Gruics János halász a horvátországi Susec községből csónakon akart átjönni a Dunán. Gruicot feltartóztatták s minthogy koleragyanus volt, a járványkórházba szállították. A csónakot fertőtlenítették.

Spanyol tüntetők Ferrer sirjánál.

BARCELONA, okt. 10. A spanyol közársasági pártiak közül ötezer ember tüntető körmenetet rendezett Barcellona utcáin, majd a temetőbe vonultak, ahol megkoszorúzták Ferrer sirját.

Portugáliából kiutasították a kongregációkat.

LISSZABON, okt. 10. Ma kezdték meg az apácák és a szerzetesek kiutasítását. A kiutasítottak közt több püspök is van.

PÁLMAI I. fogtechnikai műterme

FIUME,
Riva Szapáry 2. szám II. emeleten van.

Litorale Első Tengerparti Konzervgyár Részv.-Társ. Fiume-Susak

gyártmányai valóban első rangúak és vetekednek a legjobb francia és angol gyártmányokkal.

Ajánljuk tisztelt háziasszonyainknak, hogy tekintettel az idej gyenge gyümölcs-termésre és várható áruhiányra szükségletüket

befőttekben, gyümölcszsekben és főzelékekben

már most fedezzék.

A gyártmányok Fiume minden első rangú fűszer és csemege üzletében kaphatók.

Arjegyüket a gyár szívesen küld.

Bristol Szálloda

Deák korzó

Szíves tudomására hozom tisztelt vendégeimnek és a n. é. közönségnek, hogy a Bristol-szállodát ismét átvetttem s azt, valamint a hozzátartozó kávéházat és éttermet továbbra is vezetni fogom.

Pontos és jó kiszolgálásról biztosítom tisztelt vendégeimet és szíves támogatást kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Förster Konrád

a „Bristol-szálló“ bérloje.

„A Tengerpart“ előfizetési ára :

Egész évre . . . . . 24 korona
Fél évre . . . . . 12 „
Negyedévre . . . . . 6 „
Egy óra . . . . . 2 „
Egyes szám ára 6 fillér.

„A Tengerpart“
szerkesztősége és kiadóhivatala:
Vicolo dell'Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Tehervonó lovak eladók

a Kőbányai Polgári Serföző fiúmei kiviteli telepénél Máv raktár 3/A.

SZABO VIKTORIA MOSODÁJA

Via Serpentina 20. sz.

Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tőzsdében

Marólug nélküli kézi mosás.
Mindenféle női piperék, férfi-ing,
gallér, kézelő stb. a legpontosabban
:: elkészítve házhoz szállíttatnak. ::

Malosek Pál

szobafestő, cimfestő és mázoló

A fiúmei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánlja szolgálatait. Vállal minden e szakba munkát — új épületek teljes festését is — olcsón és kifogástalanul.

Cim: Via Caserma 5. sz., I. em.

A n. é. fiúmei közönség szíves tudomására hozom, hogy a Via Germania 2. szám alatt levő

SECESSIO KÁVÉHÁZAT

átvettem.

Szakismereteimmel mindenkor arra fogok törekedni, hogy kitűnő kávéházi italokkal továbbá bel- és külföldi lapokkal kifogástalanul kiszolgáljam t. vendégeimet.

Minél számosabb látogatást kér

Löffinger Ferencz
kávéház tulajdonos.

A TENGERPART

egyes példányai kaphatók a

Globus hírlapelárusító üzletben, Via Vincenzo de Domini.

A Mayer-féle kioszkban, Piazza Dante A m. kir. dohánygyártóüzletében, Piazza Elizabetta.

Racki N. fűszer és dohánygyártóüzletében, a pályaudvarral szemben.

Capudi Romualdo likőrüzletében, Deák Corso.

Acsay J. dohánygyártóüzletében, Deák Corso 30.

Barbieri Edmea dohánygyártóüzletében, Via Alessandrina 3.

Barbis-féle trafikban, Via Adamich.

Studel Mária kapu alatti újságárusító fiúkéjében, Via Governo (Corso).

Trbojevic G. papirkereskedésében, Via del Molo.

Grbich Pasqualina dohánygyártóüzletében, Via del Fosso.

Neumann Zsigmond fűszerüzletében, Via Serpentina.

Corenich Francesca papirkereskedésében, Via Germania 46 és

kiadóhivatalunkban, Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

„DE LA VILLE“ SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM FIUME, DEAK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
jőhírnevű kaposvári cigányzenekara hang-
versenyez.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.
TULAJDONOS:
ifju BUDAI KÁROLY

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási
jutalékkal felvétetnek
„A TENGERPART“ kiadóhiva-
talában Vicolo dell' Ospedale,
Wurzer-ház.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápary, az Adria palota mellett.

Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt ma-
gyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság
találkozó helye. Elegáns vendégszobák
tengeri kilátással kaphatók.

Telef. 11-49 Tulajdonos:
LIBERMANN IZSÓ

Ujonnan épült!

BONVECCHIATI

:: szálloda és vendéglő ::

VELENCE

A Szt. Márk-tér közelében.

Villamos világítás. - Központi
fűtés. - Elismert jó konyha.

Penzió borral naponként 10 lira.
Szobák 2.50-től 3.50 liráig.

Puntigami sör klmérése. :: :: Tiszta, ficom ház.

Tulajdonosok:
FRATELLI SCATTOLA.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

A legújabb módszer szerinti arc- kéz- láb-ápolás
(manicur, pedicur) villanyos arcmasszás (vibrations
massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltá-
volítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállal-
tatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában
is elvégezhetnek.

Telefon 11-89.

VENIER szálló és étterem VELENCE

Bacino Orseolo a Szt. Márk Tér mellett

Nagy éttermek. Jzletes, francia és
német konyha. Lakosztályok és szo-
bák villanyvilágítással fűtéssel és
fürdővel személyenként 2 lírártól
feljebb. Telefon 1520

Tulajd. Venier Marcc.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyárkezeskedik.

„OLLA“
bebizonyítha-
tólag a legjobb
higiénikus
Gummi kü-
lönleges
ség.

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTA-
GYŰJTEMENY TUCATJA
K. 5.—

„Olla“-t több mint 2000
orvos mint a legmegbiz-
hatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodám,
Catti, Mizzan és Budak-féle
gyógyszertárakban, továbbá F.lli
Pavacic, Benco Ernő és Papp
Rudolf drogeriájában. Erd. árjegy-
zék ingyen az „OLLA“ Gummi-
ponttól Wien II/297 Praterstr. 57

A Tengerpart minden jogos
panaszt közöl és minden
közérdekű felszólalásnak
!! helyt ad. !!

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket
sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként
elérhető jövedelem 300—600 korona Hecht Bankház
Részvénytársaság Budapest, Ferenciek-tere 6.

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas éttermek, nyáron szép
kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta
magyar és külföldi borok. - Kőbányai Pol-
gári Sör. Olcsó árak!

Bratovich G. N.

: elsőrendű könyvkötészete :
a Castello utca 9. számú Ku-
cich házban van. Telef. sz. 766.

Kifogástalan munka. :-: Olcsó árak.

— Hirdetéseinkre —
— felhívjuk —
— olvasóink figyelmét —

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezúton felhívni

„MERCUR“

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászat terén előforduló munkák a legpon-
tosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készül-
nek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány
szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műin-
tézetemet telefon utján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF
a „MERCUR“ könyvnyomda
tulajdonosa.

TELEFON 932

„A TENGERPART“

== telefonszáma ==

229

Ha előfizetni akar, vagy
hirdetni valója van
hívja fel ezt a számot

229

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik-
és üveggészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés. **78 kiállítási terem.** Magyar ügyvezető.

Americana

kémiai ruhatisztító intézet ame-
rikai minta szerint.

Értesitem n. é. közönség arról, hogy
amerikai utamról hazatérve, a via Governo
5. szám alatt a egy amerikai rendszerű,
teljesen modern gépekkel felszerelt kémiai
ruhatisztító intézet nyitottam.
Számos megbízást kér.

M. Löwinger.

Hungária Penzió

::: Lussingrande :::

Magyar ház modern kom-
forttal. - Napi ellátás 6 ko-
rona. - Kitűnő konyha.

Tulajdonos: özv. Seress Imréné.

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR“, NYOMDÁJÁBAN FIUME.